

Česká republika

Česká školní inspekce

**Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště
Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Speciální škola Vyškov

Sídl. Osvobození 55/681, 682 01 Vyškov

Identifikátor školy: 600 025 811

Termín konání tematické inspekce: 11. a 12. březen 2003

Čj.:	121 020/2003-11066
Signatura:	tl5nw501

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Speciální školu Vyškov zřídil Jihomoravský kraj jako příspěvkovou organizaci. Škola sdružuje speciální základní školu při nemocnici s kapacitou 24 žáků, zvláštní školu s kapacitou 150 žáků, pomocnou školu s kapacitou 45 žáků, speciální mateřskou školu s kapacitou 20 dětí a školní družinu s kapacitou 20 žáků. Třída pro žáky s lékařskou diagnózou autismus, která byla předmětem inspekce, je jednou ze tří tříd pomocné školy. Zřízena byla k 1. září 2000. Umístěna je v areálu nemocnice Vyškov, v prostorách Ústavu sociální péče pro mentálně postiženou mládež s denní péčí. Ve školním roce 2002/2003 bylo do třídy přijato celkem šest žáků, kteří jsou klienty výše jmenovaného ústavu. U pěti z nich byla diagnostikována některá z poruch autistického spektra, poslední žák má diagnózu těžká mentální retardace.

Ředitelka byla do funkce ředitelky zvláštní školy jmenována od 1. července 1996, na základě provedené změny názvu školy byla do funkce ředitelky speciální školy jmenována od 1. července 2000. K datu 12. prosince 2001 byla ve funkci potvrzena usnesením Rady Jihomoravského kraje, který se stal zřizovatelem Speciální školy Vyškov.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem ke schváleným dokumentům ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
- materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací práce vzhledem ke schváleným dokumentům ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
- hodnocení průběhu a výsledků výchovně-vzdělávací práce ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM DOKUMENTŮM VE TŘÍDĚ PRO ŽÁKY S LÉKAŘSKOU DIAGNÓZOU AUTISMUS

Personální podmínky pro vzdělávání jsou ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus vynikající. Dvě pedagogické pracovnice, které výuku zabezpečují, absolvovaly vysokoškolské studium speciální pedagogiky a mají psychopedickou specializaci. Kromě nich je po celou dobu vyučování ve třídě pracovnice ústavu sociální péče - vychovatelka, což přispívá ke klidnému průběhu vzdělávacích činností a umožňuje plnou individualizaci poskytované péče. Obě učitelky se systematicky vzdělávají v oblasti výchovy a vzdělávání žáků s autismem, účastní se akreditovaných dlouhodobých kurzů a seminářů s touto problematikou. Jejich odborné znalosti i osobní zaujetí pro práci se promítalo do vhodně volených přístupů a celkově velmi dobré úrovně vzdělávací péče.

Ředitelka školy práci elokovaného pracoviště pravidelně sleduje. Učitelkám v plném rozsahu umožňuje sebevzdělávání na všech dostupných seminářích a přednáškách, ona i její zástupkyně se vzdělávají v základních přístupech k žákům s autismem. Velkým přínosem a pomocí v odborném vedení učitelek této třídy je jí činnost krajské koordinátorky péče o osoby s poruchou autistického spektra. Má k dispozici zprávy z její pravidelné supervizní činnosti ve třídě, které obsahují hodnocení a další návrhy pro zlepšení práce. Při své hospitační činnosti ředitelka sledovanou práci analyzuje, pojmenovává klady a nedostatky. Ne vždy je

důsledná ve vyhodnocení cíle, který si pro hospitaci stanovila. Celkově však má o práci třídy i dosahovaných výsledcích dobrý přehled.

Organizace provozu třídy je dobře zajištěná formou dohody mezi Speciální školou a Střediskem sociálních a rodinných služeb, jehož je ústav sociální péče součástí. Přehledná pravidla stanoví vnitřní řád autistické třídy. Učitelky i vychovatelka mají jasně stanoveny kompetence a zodpovědnost. Informační systém mezi elokovaným pracovištěm a školou je zajištěn a funguje dobře. Důvěrná data a informace jsou zabezpečeny před zneužitím. Vzájemné předávání informací mezi rodiči a školou i pracovníky ústavu a školou probíhá neformálně, při denním setkávání a předávání žáků. Seznamují se s aktuálním stavem každého z nich a osobně projednávají jak probíhal den. Důsledně směřují k jednotnému působení. Kontakty mezi rodiči a školou byly otevřené, vstřícné. V zajištění kvalitní péči o žáky škola spolupracuje kromě ústavu sociální péče se speciálně pedagogickými centry při Zvláštní škole na Sekaninově ulici (sídlo krajské koordinátorky péče o osoby s poruchou autistického spektra), Speciálních školách na Ibsenově ulici v Brně a se Speciálně pedagogickým centrem pro žáky s poruchou zraku na Hlinkách v Brně. Organizačně škola ve spolupráci se sdružením pro postižené (PIAFA) zajišťuje specifické rehabilitační činnosti (hippoterapii, balterapii). V součinnosti s organizací Paprsek zabezpečuje ozdravné pobyty žáků a víkendové pobyty pro žáky s rodiči.

Celkově byly personální podmínky hodnoceny velmi dobře.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM DOKUMENTŮM VE TŘÍDĚ PRO ŽÁKY S LÉKAŘSKOU DIAGNÓZOU AUTISMUS

Pro vzdělávání žáků má třída v ústavu sociální péče k dispozici tři místnosti a odpovídající hygienické zázemí. V prostorné třídě probíhá většina činností, další dvě menší místnosti jsou uzpůsobeny a využívány pro individuální práci. Jedna z nich je připravovaná pro nácvik samostatného převlékání žáků.

Všechny místnosti jsou světlé a čisté, zajišťují bezpečnostní a hygienické podmínky pro plnění vzdělávacího programu. Ve třídě je nábytek i další vybavení vhodně rozmístěno tak, že ji viditelně strukturují z hlediska činností, které během dne probíhají. Vznikl tak prostor pro společné činnosti, hru, dvě místa pro samostatnou práci a jídelní kout. Místa pro práci jsou v souladu s potřebami žáků jasně strukturována. Vymezen je prostor pro připravené úkoly, pracovní stůl kde se úkoly plní a místo kam se odkládají splněné. Na stěně je viditelně připevněn tzv. denní režim – výrazná nástěnka, kde jsou přehledné režimy jednotlivých žáků. Ti je rozpoznávají podle své fotografie. Vhodné symboly, využívané pro činnosti, jsou umístovány shora dolů. Voleny jsou podle možností žáků buď piktogramy nebo konkrétní předměty. Pro odkládání symbolů jsou všechna místa vybavena košíky. V místnosti využívané pro individuální nácvik s žáky jsou tři pracovní stoly a dostatečná zásoba pomůcek. Druhá místnost, postupně vybavovaná jako šatna pro samostatný nácvik převlékání, zatím působila spíše neuspořádaným dojmem.

Materiálů a manipulačních pomůcek pro výuku byl ve třídě dostatek, velkou část z nich si podle potřeb žáků vyrábějí učitelky. Dobře je třída vybavena pomůckami pro hudební a tělovýchovné činnosti. Méně má audiovizuálních a technických pomůcek.

Materiálně-technické podmínky výchovně vzdělávací práce byly velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM DOKUMENTŮM VE TŘÍDĚ PRO ŽÁKY S LÉKAŘSKOU DIAGNÓZOU AUTISMUS

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

- *Výuka probíhala podle schváleného vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy č.j. 24 035/97-22 s platností od 1. září 1997. Program škola v souladu s § 4 odst. (9) vyhlášky č. 127/1997 Sb. o speciálních školách a speciálních mateřských školách upravila podle hloubky a rozsahu postižení jednotlivých žáků i jejich potřeb formou stručných individuálních plánů. Ty byly plněny.*
- *Povinná dokumentace vztahující se ke třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus byla řádně a průkazně vedena.*
- *Hodnocení plnění individuálních vzdělávacích plánů probíhá průběžně písemně, formou velmi stručných aktuálních záznamů. Při vedení záznamů nejsou učitelky vždy důsledné v uvedení data zápisu a málo se v nich odrážejí okolnosti, které byly příčinou změny u žáka. Důsledně však sledovaly úroveň potřebné podpory. I když je zpětná vazba o pokroku žáka stručná, s menší vypovídací hodnotou, další vzdělávací práci plánovat umožňuje.*

Průběh a výsledky vzdělávání ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus.

Individuální plány, podle kterých jsou žáci vzděláváni, zpracovávají učitelky a konzultují je s krajskou koordinátorkou péče o osoby s poruchou autistického spektra. Seznamují s nimi rodiče (jak vyplynulo z dotazníků zadaných při inspekci), ne však průkazným způsobem. Při jejich tvorbě vycházejí ze skutečných možností žáka na základě zhodnocení jeho vývojové úrovně v jednotlivých oblastech. Zaměřují se na stanovení cílů v rozvíjení schopností a dovedností, i v nápravě deficitů. Neplánují však konkrétní metody a postupy práce. Příprava na práci s žáky byla promyšlená a pečlivá.

Organizace ve třídě respektovala požadavky na strukturovanou výuku s pravidelně se střídajícími aktivitami. Většinou žáků umožňovala, s ohledem na jejich možnosti, dobře se orientovat ve sledu činností a plnění úkolů. Vzdělávací činnost byla rozdělena do dvou bloků. První obsahoval společné činnosti s vizuální podporou, které směřovaly k rozvoji komunikace, zrakové i sluchové diferenciaci a nácviku očního kontaktu. Učitelky při něm využívaly svých velmi dobrých hudebních a pěveckých schopností. V druhém bloku se střídala individuální nácvik se samostatnou prací a strukturovaným a nestrukturovaným volným časem žáků. Vhodně volené pomůcky a metody směřovaly k rozvíjení jejich schopností, procvičování dovedností a vyrovnávání deficitů v postižených oblastech. Umožňovaly rozvoj smyslového vnímání i smyslové prožitky. Pozornost byla věnována základním sebeobslužným dovednostem v umýváně a na toaletě. Při stolování a oblékání byly sledovány méně, z úpravy prostor je ale zřejmé, že se škola připravuje této oblasti věnovat.

Učitelky k žákům přistupovaly otevřeně, s tolerancí a respektem k jejich osobitosti a specifickým potřebám. Velmi dobře se jim podařilo s nimi navazovat kontakt a tím působit v oblasti podpory jejich sociálních dovedností. To, spolu s přehledně strukturovanou organizací, podporovalo ochotu žáků plnit zadané úkoly. Při práci je učitelky povzbuzovaly a poskytovaly jim potřebnou podporu. Sledovaly správnost a úplnost splnění úkolů, dokázaly citlivě reagovat na individuální míru unavitelnosti žáků. Dávaly jim možnost zažít úspěch. Při poskytování zpětné vazby, ať už pochvalou nebo upozorněním na chybu, nebyly vždy důsledné.

Celkově bylo v průběhu dne ve třídě klidné a příjemné prostředí. Žáci se k sobě, i přes závažnost svého postizení, chovali vstřícně a přátelsky. Dospělí pro ně svým přístupem, jednotným působením a zavedeným režimem vytvářeli bezpečné prostředí, kam přicházeli s ochotou. Úroveň komunikace byla rozdílná, odpovídala individuálním možnostem žáků. Jejím rozvíjení, stejně jako navazování neverbálních kontaktů s žáky věnovali pedagogové pozornost a úsilí během celé výuky.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací činnosti byly celkově velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Název speciální školy je ve Zřizovací listině a Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení v souladu.
- Spolupráce s koordinátorkou péče o osoby s poruchou autistického spektra, která je zaměstnancem Speciálně pedagogického centra při Zvláštní škole Brno, Sekaninova je systematická. Koordinátorka školu pravidelně navštěvuje, sleduje práci ve třídě, kterou následně rozebírá jak s učitelkami, tak ředitelkou. Poskytuje metodickou i konzultační činnost nejen učitelkám třídy a vedení školy, ale i rodičům a pracovníkům ústavu sociální péče. Výrazně tak přispívá k sjednocení přístupů všech, kteří se na vzdělávání žáků podílejí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje č.j. 44/34 ze dne 15. listopadu 2001
2. Dodatek č. 1. ke Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje č.j. 44/34 ze dne 15. listopadu 2001 , č.j. 30/222 ze dne 20. prosince 2001
3. Dodatek č. 2. ke Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje č.j. 44/34 ze dne 15. listopadu 2001 , č.j. 28 ze dne 19. září 2002
4. Dodatek č. 3. ke Zřizovací listina příspěvkové organizace Jihomoravského kraje č.j. 44/34 ze dne 15. listopadu 2001 , č.j. 41/218 ze dne 17. prosince 2002
5. Výkaz o speciálních školách Škol (MŠMT)V 4-01 podle stavu k 30. září 2002 ze dne 17. října 2002
6. Příloha k výkazu o speciálních školách a pomocné škole, rehabilitační třídě a přípravném stupni Škol(MŠMT) V 4C – 01 podle stavu k 30. 9. ze dne 17. října 2003
7. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 5631/95-Vy ze dne 24. května 1996 s účinností od 1. září 1996
8. Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j.20 398/97-61 ze dne 12. června 1997 s účinností od 16. června 1997
9. Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 34 154/98-21 ze dne 11. prosince 1998 s účinností od 1. ledna 1999
10. Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j.12 424/99 ze dne 26. března 1999 s účinností od 1. dubna 1999
11. Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 20 814/2000-21 ze dne 13. června 2000 s účinností od 1. září 2000
12. Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j.12 618/2002 ze dne 11. února 2002 s účinností od 15. listopadu 2001
13. Rozhodnutí kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j.32 210/2002 ze dne 20. ledna 2003 s účinností od 1. září 2003
14. Protokol o provedení změny č.j. Sine/2002-21 ze dne 3. dubna 2002

15. Jmenování do funkce ředitelky zvláštní školy č.j. 1569/96 Še ze dne 20. června 1996 s účinností od 1. července 1996
16. Odvolání z funkce ředitelky zvláštní školy č.j. 272/07 Še ze dne 3. července 2000 s účinností od 1. září 2000
17. Jmenování do funkce ředitelky Speciální školy Vyškov č.j. 273/7/Še ze dne 3. července 2000 s účinností od 1. července 2000
18. Usnesení Rady Jihomoravského kraje KH/1912/01 ze dne 12. prosince 2001 kterým se potvrzuje setrvání ve funkci ředitelky
19. Personální dokumentace - doklady o nejvyšším ukončeném vzdělání pedagogických pracovníků vyučujících ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
20. Třídní kniha, třídní výkaz, katalogové listy, evidence žáků ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus ve školním roce 2002/2003
21. Osobní dokumentace žáků zařazených ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus ve školním roce 2002/2003, obsahující návrh na zařazení a rozhodnutí o zařazení
22. Individuální plány žáků s lékařskou diagnózou autismus ve školním roce 2002/2003
23. Výchovné plány, Denní plány výuky ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus ve školním roce 2002/2003
24. Úkolníčky – deníčky žáků s lékařskou diagnózou autismus ve školním roce 2002/2003
25. Rozvrh hodin třídy pro žáky s lékařskou diagnózou autismus ve školním roce 2002/2003
26. Vnitřní řád Speciální školy Vyškov pro školní rok 2002/2003
27. Vnitřní řád autistické třídy pro školní rok 2002/2003
28. Plán práce na školní rok 2002/2003
29. Zápisy z hospitací ředitelky ve třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus
30. Zprávy ze supervizní činnosti prováděné koordinátorkou péče o osoby s poruchou autistického spektra
31. Dohoda o zajištění výuky pro děti s lékařskou diagnózou autismus mezi Střediskem sociálních a rodinných služeb Vyškov a Školským úřadem Vyškov ze dne 25. dubna 2000
32. Dodatek č. 1. k dohodě o zajištění výuky pro děti s lékařskou diagnózou autismus ze dne 25. září 2000
33. Rozhodnutí povolení změny v užívání stavby, kterou se povoluje užívat místnost a třída pro výuku žáků s autismem č.j. SU-827/00 Km ze dne 9. května 2000
34. Závazný posudek hygienika k užívání prostor pro výuku žáků s autismem č.j. 1224-23.215/00 ze dne 6. dubna 2000
35. Záznamový list ČŠI
36. Dotazníky pro rodiče

ZÁVĚR

Vedení školy vytvořilo pro vzdělávání žáků s autismem příznivé personální a materiálně-technické podmínky.

Plánování, organizace i metody a formy práce odpovídaly současným trendům ve vzdělávání osob s autismem. Sledovaly prospěch jednotlivých žáků a respektovaly jejich možnosti. Směřovaly k zlepšování jejich socializace, rozvoji osobnostních předpokladů, znalostí i dovedností a k zmírnění retardace. K účinnosti působení školy přispívá aktivní spolupráce pedagogů s rodiči, odborníky i pracovníky ústavu sociální péče, jehož jsou žáci klienty.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Hana Sedláčková	Sedláčková H., v.r.

V Blansku dne 24. března 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 31. 3. 2003

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu	Podpis
Mgr. Olga Gabrielová, ředitelka Speciální školy Vyškov	O. Gabrielová, v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ Jihomoravského kraje, odbor školství	2003-04-17	121 035/2003-11066
Zřizovatel KÚ Jihomoravského kraje, odbor školství	2003-04-17	121 035/2003-11066
Rada školy .: není		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány